

Dhr. P. Strijbosch
Nassaukade 5
2871 AR Schoonhoven
E-mail: ps@psmarineservices.com
Betr: onderzoek paardenkastanjes
Lopikersingel Schoonhoven

Amsterdam, 4 april 2019

Geachte mijnheer Strijbosch,

Op uw verzoek is 4 april 2019 een VTA¹-onderzoek gedaan aan de monumentale paardenkastanjes langs de Lopikersingel, globaal vanaf huisnummer 15 tot de Nassaukade (zie afb.1). Acht bomen worden vanaf vandaag verwijderd omdat ze 'onveilig' of 'ziek' zouden zijn. Uw vraag is of de te kappen bomen daadwerkelijk zo slecht zijn; daarnaast is ook onderzoek gedaan aan de resterende paardenkastanjes in dit gedeelte langs de singel.

Afb.1. Kaart Lopikersingel met eigen boomnummering. De oranje stippen zijn bomen die door de gemeente gekapt zijn/gaan worden.

¹ VTA= Visual Tree Assessment. Dit is een algemeen erkende en juridisch aanvaarde visuele beoordelingsmethode van bomen, ontwikkeld door C. Mattheck, professor aan het Karlsruher Institut für Technologie in Duitsland. Bij de VTA is tevens gebruik gemaakt van een kunststofhamer en krabmes.

Postbus 15318
1001 MH Amsterdam

Beëdigd Boomtaxateur
European Tree Technician ETT

Beschrijving algemeen

Langs dit deel van de Lopikersingel staan aan weerszijden van de weg paardenkastanjes; de bomen aan de waterzijde (=zuid(west)zijde) zijn beduidend gedrongener dan de bomen aan de huizenzijde. De eerste rij houdt/hiel de bomen aan de huizenzijde duidelijk in de luwte, uit de wind. De bomen kunnen vrij diep wortelen; helaas staat zij dicht op de bestrating, wat vooral voor de paardenkastanjes aan de huizenzijde negatief uitvalt. Zij zullen in het verleden regelmatig te maken hebben gehad met wortelkap bij aanleg/vervangning van kabels- en leidingen, hetgeen kan leiden tot inrotting in de stamvoet. De bomen aan de waterzijde zullen hun belangrijkste wortels in de achterliggende berm hebben, om de overheersende windrichting (zuidwest) het hoofd te kunnen bieden. Zeer waarschijnlijk wordt hier minder gegraven.

Resultaat onderzoek

In zijn algemeenheid is/was de conditie van de paardenkastanjes (*Aesculus hippocastanum* "Baumannii") redelijk. De structuur, ofwel de mechanische kwaliteit van kroon, stam en stamvoet varieert per boom.² In onderstaande tabel staan de belangrijkste afwijkende mechanisch kenmerken die aangetroffen zijn, gevolgd door een geschatte toekomstverwachting (TKV) en een advies per boom.³ In bijlage 1 staan toelichtende foto's.

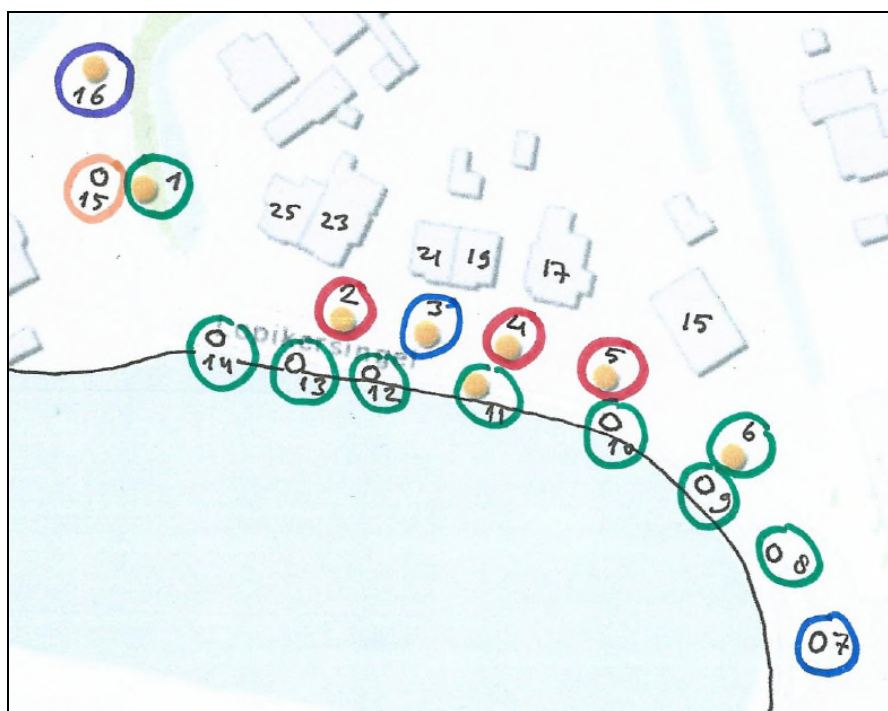
Bno.	Afwijkingen	TKV	Advies
1	Geen	>10 jaar	Eventueel kroon ca. 3 m verlagen ter geruststelling voor de bewoners van Nassaukade 1
2	Diepe scheur stam, afstervende bast, paarse korstzwam (<i>Chondrostereum purpureum</i>)	0	Verwijderen, windworpgevaarlijk
3	Een afstervende sapbaan van ca. 20 cm breedte en enkele meters hoog, met paarse korstzwam	5-10 jaar	Attentieboom, dus elk jaar controleren
4	Stamvoet aan straatzijde: witrot, afgestorven- en afstervende bast	0	Verwijderen, windworpgevaarlijk
5	Stamvoet aan straatzijde: witrot, afgestorven- en afstervende bast. Bloedingsziekte.	0	Verwijderen, windworpgevaarlijk
6	Geen	>10 jaar	Is reeds verwijderd
7	Beginnende aantasting korsthoutskoolzwam (<i>Kretzschmaria deusta</i>) op twee plekjes tussen de wortelaanzetten aan de westzijde	5-10 jaar	Attentieboom, dus elk jaar controleren
8	Geen	>10 jaar	
9	Geen	>10 jaar	
10	Geen	>10 jaar	
11	Geen- kroon was niet meer aanwezig	>10 jaar	Eventuele afwijkingen in de kroon hadden zeer waarschijnlijk met een onderhoudssnoei

² De conditie van een boom is de gezondheidstoestand op een bepaald moment (tijdsafhankelijk). Onder structuur wordt hier de kroonvorm verstaan, en de mechanische kwaliteit van kroon, stam en stamvoet.

³ De toekomstverwachting of technische levensduur is de geschatte levensduur van een boom. Deze gaat niet verder dan 10 jaar of meer, omdat bomen levende organismen zijn.

			opgelost kunnen worden
12	Geen	>10 jaar	
13	Lichte aantasting bloedingsziekte	>10 jaar	
14	Lichte aantasting bloedingsziekte; enkele kleinere plekje met afstervende bast op de stam.	>10 jaar	
15	Hoofdwortel zonder bast; rondom stamvoet paarse korstzwam	<5 jaar	Attentieboom, dus elk jaar controleren, of preventief kappen.
16	Bloedingsplekjes op stam; begin dikrandtonderzwam (<i>Ganoderma adspersum</i>) tussen twee wortelaanzetten	Ca.10 jaar	Attentieboom, dus elk jaar controleren

Afb.2. Toekomstverwachting van de onderzochte bomen. De oranje stippen zijn de bomen die op de kaplijst staan/stonden.

Legenda

- >10 jaar
- 5-10 jaar
- Ca. 10 jaar
- <5 jaar
- 0 jaar

Conclusie

-Van de acht bomen die op de kaplijst staan zijn drie daadwerkelijk windworpgevaarlijk (boom 2, 4 en 5). Vijf bomen staan onterecht op de lijst: drie hebben/hadden een toekomstverwachting van >10 jaar (boom 1, 6, 11), wellicht na een kleine krooncorrectie (boom 11), de andere twee hebben enige afwijkingen, maar nog een toekomstverwachting van tenminste 5-10 jaar (boom 3 en 16).

-Van de acht bomen die niet op de kaplijst staan hebben twee een verminderde toekomstverwachting: bij boom 7 is het begin van de (parasitaire) korsthoutskoolzwam aangetroffen, bij boom 15 is de stam rondom begroeid met de (secundair parasitaire) paarse korstzwam. Deze laatste boom heeft een toekomstverwachting van <5 jaar.

-Uit dit onderzoek wordt duidelijk, dat de kapaanvraag niet zorgvuldig is overwogen, met respect voor deze oude beeldbepalende bomen. Tenminste de helft van de bomen had niet gekapt hoeven worden, zodat door inboet (met bijvoorbeeld de *Aesculus flava*, die niet gevoelig is voor de bloedingsziekte) de laan langzamerhand verjongd had kunnen worden en geen kaalslag nodig was.

-Aangeraden wordt de kronen van de overblijvende rij licht in te nemen (met een tot twee meter, naar inzicht van de snoeier) om de veranderde windbelasting op deze rij wat te compenseren. Het hoeft niet rigoureuus, want deze rij kreeg meestal al de volle lading van de wind.

-Indien de gemeente de attentiebomen elk jaar laat controleren door een boomdeskundige zijn zij in principe ingedekt door de verzekering. In een zomerstorm, waarbij de boom in blad staat en de kroon verzwaaard kan zijn door de regen, kan echter zelfs de meest gezonde boom schade oplopen. Dat is overmacht.

Erop vertrouwend u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd,
Hoogachtend,

Mw.drs. V.G. van Amerongen

Toegevoegd: bijlage met foto's

Bijlage 1. Foto's

Aanzicht van de Lopikersingel, gezien vanuit het westen

Rechts boom 1, links boom 15.

Boom 2, met scheur en paarse korstzwam

Boom 3 met afstervende bastbaan, bezet met de paarse korstzwam.

Boom 5, met sterk aangetaste bast aan straatzijde en bloedingsziekte

De gave stamvoet van boom 6

De rij aan de waterzijde, vanuit het westen, vanaf boom 12. Van boom 11 resteert nog het stamdeel.

Zwaar beschadigde wortel van boom 15 met rondom de paarse korstzwam

Straatzijde boom 15, met overal paarse korstzwam

Stamvoet van boom 16 met een beginnende aantasting van de tonderzwam (detailfoto)